

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Nr. 56 (10504) * 2022 m. rugpjūčio 3 d., trečiadienis

Kaina - 0,45 Eur

Šiandien Saulė teka 5 val. 30 min., leidžiasi 21 val. 19 min.

Dienos ilgumas – 15 val. 49 min. Mėnulio jaunatis (pilnėja). Vardadienius mini Lidija, Mangirdas, Mangirdė, Žeimena, Karimantas; ketvirtadienį – Domas, Domininkas, Dominykas, Dominyka, Gerimantas, Gerimantė, Gerutė, Irla, Irlautė; penktadienį – Elias, Eliziejus, Osvaldas, Vilija, Rimtas.

Jieznui – 530!

Šeštadienį Jieznas šventė 530-ties metų jubiliejų. Daugiau apie šventinius renginius – kitame laikraščio numeryje ir www.gyvenimas.info

Tu išėjai,
Nutilo žingsnių aidas...
Bet pasiliko
atmintis šviesi!
(Stefi Juršienė)

Antanina MARCINKIČIENĖ
(1936–2022)

Sekmadienį dangui barstant lietus, o gal ir skausmo ašaras, Išlaužo kapinių tyla ir juoda kapu žemė Amžinajam poilsiu pri glaudė Antaniną MARCINKIČIENĘ. Ji atgulė šalia brančių žmonių, kuriuos, kaip ir pasilikusius savuosius bei visus, šalia buvusius žmones, Antanina labai mylėjo ir jais rūpinosi.

Mums ji buvo bendradarbė ir miela bičiulė. Per trisdešimt brandžiausių savo darbinės veiklos metų Antanina Marcinkevičienė „Naujo gyvenimo“ laikraščio redakcijoje dirbo buhaltere. Rūpindamasi finansiniais klausimais, kartu buvo ir kolektyvo siela. Jai buvo svarbu, kaip tu jautiesi, kaip tau sekėsi išvažiavus rinkti medžiagos straipsniui, ar spėjai pavalgyti, ar turėsi kaip grįžti namo... Dažnai rėmėmės ijos išmintį, patarimus, ypač mes, tuo metu buvę jaunesnieji.

„Laikas ir gyvenimas yra bejėgis prieš likimą ir mirtį. Daugelis buvusių mūsų laikraščio pirmtako „Naujo gyvenimo“ redakcijos žmonių, palikusių žemėje gilias pėdas, jau yra iškeliau Amžinybę, bet mes tebevaikštome jų išmintais takais. Toki šviesa, gerumu ir nuoširdumu išgrįstą taką mums paliko ir Antanina Marcinkevičienė.

Telydi velionę Amžinybės šviesa, o artimuosius – Dvasios stiprybę.

Gyvenimiečiai

Netekčiai prisilietus...

Laidojimo ir kremavimo paslaugos Prienų gyventojams. Įmonė „Sielvartas“, veikianti jau 20 metų. Kremavimo paslaugų paketas, taikomas nuolaidos. Tel. 8 650 91 647 www.sielvartas.lt

„Žmonių išminti takai užželė“...

„...Žagarius žinai, „Smilteilė“ (globos namai) buvai, pravažiuosi, prie senos parduotuvės pasuksi į kairę ir surasi Kieliško kaimą. Koks ten kaimas, ten gražus vienkiemis, paskui – Ūdrija ir jau Alytaus rajonas, taigi beveik „rubežius“, – taip savo tėviškės vietą telefonu gražiai nusakė Stasys Šakočius, gyvenantis Mackiuose, toje pačioje Balbiriskio seniūnijoje.

Kieliško kaimas nuo jų nutoles per penkis kilometrus, prie Persėkės upelio. Tardama nuoširdu aciū Stasiui už ilgametę bendrystę su šviešaus atminimo jo žmona Lina ir juo

(Nukelta į 5 p.)

Vardan tos... Lietuva ir jos kalba sujungė jaunimo lyderius iš lituanistinių mokyklų

XIX a. romantizmo stiliaus Daukšiagirės dvaro rūmai Pakuno seniūnijoje, Prienų rajone, praėjusių savaitę tapo jaunuųjų Pasaulio lietuvių susibūrimo vieta. Verslininko Petro Rito Ūselio iniciatyva ir lėšomis prikelta bei išpuoselėta dvaro sodyba liepos 25–31 d. svetingai atvėrė vartus Rygos lietuvių vidurinės mokyklas, vadovaujamos direktorių Jolantos Nagles, ir užsienio lietuvių bendrojo ugdymo mokyklų projektui – vasaros stovyklai „Mus vienija Lietuva“.

(Nukelta į 7 p.)

Daukšiagirės dvaro šeimininkė G. Ūselytė-Bagdonavičienė ir projekto vadovas R. Žalnieriūs.

Vasaros stovyklos „Mus vienija Lietuva“ dalyviai šiais metais poilsiamo ir dirbo Prienų rajone.

Rytas STASELIS

Draudiko-durnelio dilema

Beveik praėjusijį savaitgalį, liepos 22 d., buvo pasi-
rašyti svarbių sutartys tarp Jungtinės Tautų (JT), Tur-
kijos ir atskirai Ukrainos bei Rusijos. Jos leido lengviau atsiplūsti toms
šalims, kuriose stinga maisto ir kurios neįstengia maisto kultūrų žemės
ūkyje užsiauginti pačios. Pirmiausia turiu galvoje Artimujių Rytų, taip pat
Šiaurės Afrikos šalis, kuriose vietoje derlingų žemės, nepaisant klimato
sąlygų, vyrauja smėlynai ir dykumas.

Dviejose Stambule (Turkija) pasirašytose sutartyse numatytių sąlygos,
kurios artimiausiu metu turėtų leisti į pasaulio rinkas laivais išplukdyti
maždaug 13-15 mln. tonų grūdų, neįvardintą kiekį saulėgrąžų aliejaus ir
kitų žemės ūkio kultūrų, kurias augina šiuo metu karos apimtos Ukrainos
žemdirbės.

Kodėl šis ilgai rengtas susitarimas tokis svarbus? Dėl kelių priežascių.
Viena vertus, Ukrainą užpuolusi Rusija užblokavo šios šalies uostus ir
neleido kroviniams laivams pasiekti pietinių Ukrainos uostų prie pagrindinio uostamiesčio – Odesos. Maskva, kariniu būdu užėmusi maždaug penktadalį Ukrainos teritorijos, iki sutarties pasirašymo visaip megino priversti Kijivą sėsti prie derybų stalo, kad išsaugotų tai, ką jau laiko
karos grobiu. Ukrainiečiams nesutinkant, rusai iš esmės įmės šantažuoti
pasimetusių pasaulio bendruomenę ir Vakarus dėl tariamai gresiančio
bado tuose pasaulio regionuose, kuriuose tradiciškai trūksta maisto.

Kita vertus, Maskva nė kiek nesibodėdama gąsdino Vakarų šalis, esą, jeigu bado grėsmė nebus panaikinta, Europą bei kitas išsvyčiusias šalis
plūste užplūs išbadėjė emigrantai. Panašiai, kaip jau buvę 2014-2015
metais.

Mojuodama gresiančio bado korta, beje, Rusija mėgino išvengti griežtų
ES sankcijų jos žemės ūkio produkcijai bei chemiškai pagamintoms
trąšoms.

Tačiau vos apdžiūvo po sutartimi padėto Rusijos gynybos ministro
Sergejaus Šoigų parašas, nepraejus nė parai po susitarimo, Rusijos lai-
vynas raketomis „Kalibr“ apšaudė Odesos uostą. I taikinius buvo paleistos keturių raketos, kurių dvi, ukrainiečių kariškių tvirtinimu, buvo
numušos, dvi likusios pasiekė tikslą.

Ukrainos atstovai iškart po to sakė, kad viena iš dviejų raketų pataikė
i surblinę. Visai netoli sandėlio, kuriame laikomi kviečiai. Rusai tuo pat
metu tylėjo. Tik Turkijos gynybos ministerija išplatino pranešimą, esą
Maskva jiems, kaip susitarimo garantams, tvirtino, kad „tai – ne mes“.

Tik kitą dieną po išpuolio Rusijos UR atstovė žiniasklaidai Marija
Zacharova savo Triterio paskyroje pripažino, kad tai buvo Rusijos ginkluotų pajėgų darbas, siekiant sunaikinti karinius objektus Odesos uoste.
Šiek tiek vėliau prabilo ir p. Zacharovos bosas – Rusijos UR ministras
Sergejus Lavrovas, kuris pareiškė, esą taikiniu uoste buvo ne grūdų
saugojimo ir krovos infrastruktūra, o karinė bazė, kurioje ukrainiečiai
saugo iš Vakarų perduotas priešlaivines raketas „Harpoon“.

Regis, bent jau kol kas rusų pamėtėta piliulė ukrainiečiai prarioja
paskelbė, kad, nepaisant neprognozuojamo Maskvos elgesio, dar šią savaitę
išplukdydys grūdų krovinių į pasaulio rinkas. Tačiau visiškai nėra aišku, kiek
ilgai liepos 22 d. susitarimai galios.

Daugelis ekspertų atkreipia dėmesį, kad rusų laivyno smūgis Odesos
uostui gali būti Vladimiro Putino kerštas už Rusijai nepalankų susitarimą
(prieš derybas Maskva visomis išgalėmis siekė, kad grūdų iš Ukrainos
uostų išgabentinas būtų susietas su paliaubomis mūšio lauke – žinia,
užimtose pietinėse Ukrainos teritorijose rusų kariuomenė šiuo metu
nesiūčia labai tvirtai).

Tačiau gali būti ir kitų raketų antskrydžio Odesos uoste priežascių.
Tarkime – ne kariniai veiksmai, o konkurencija. Ukraina ir Rusija yra
labai svarbių žemės ūkio produkcijos eksportuotojos. 2020 m. JT Mais-
to organizacijos (FAO) duomenimis, Rusija globalioms eksporto rinkoms patiekė daugiau nei 37 mln. tonų grūdų ir pagal šį rodiklį užėmė
pirmąją vietą. Ukraina – atitinkamai – 18 mln. tonų ir buvo penktoji
eksportuotoja dar po JAV, Kanados bei Prancūzijos.

„Išjungti“ konkurentą rinkose – gali būti visai suprantama Maskvos
veiksmų priežastis. Nes eksporto operacijoms didžiausią reikšmę turi ne
politinės deklaracijos ar susitarimai, o kur kas labiau žemiški dalykai.
Tokie, kaip laivų ir gabentinių krovinių draudimas.

Visas pasaulis giliai įkvėpęs laukia pirmojo draudiko-durnelio, kuris
sustiks apdrausti jūrinių mių laukais į raketomis apšaudomą uostą plau-
kiantį sausakrūvį laivą.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Vasarą įsibėgėjė kelių remonto darbai vyksta pilnu tempu

**Kelių remonto darbai, kuriuos vykdo Savivaldybė, vyksta visa-
me rajone. Taip pat jau prasidėjo Lietuvos automobilių kelių direk-
cijos (LAKD) užsakymu AB „Kau-
no tiltai“ vykdomas rajoninio ke-
lio Nr. 3311 Jiezna–Nibria
kapitalinis remontas.**

Anot Prienų r. savivaldybės me-
tro Alydo Vaicekauskė, ir gyven-
tojai, ir Savivaldybė ilgai laukė kelio
remonto pradžios. „Šis kelias ypač
svarbus vietos gyventojams ir turejo
būti seniai suremontuotas. Gaila,
kad prireikė ilgų bendruomenės ir
Savivaldybės raginimų, jog LAKD
pagaliau pradėtų darbus“, – sakė
meras A. Vaicekauskas.

Be jau vykdomų gatvių ir šali-
gatvių atnaujinimo darbų Prienų Ty-
liosios, Kęstučio, J. Janonio bei Vo-
lungių gatvėse, ilgalaikio projekto
Žemaitės ir F. Vaitkaus gatvėse, pa-
prastejų remonto darbai prasidėjo
ir M. Valančiaus g. – vyksta auto-
mobilių stovėjimo aikštelių remon-
tas, kurio metu bus pakloti as-
faltbetonio danga, atnaujinti šali-
gatvai, apšvietimas; automobilių
stovėjimo aikštelių remontas.

Šiuo metu darbai pilnu tempu
vyksta ir kitose seniūnijose. Kapi-
taliskai remontuojamos Dvylikų k.
Ryto g. (Pakuonio sen.) ir Dūmiškių
k. Ažuolų g. (Naujosios Utos sen.).
Po truputį atnaujinami Paprūdžių
k. Bokšto g. (Balbieriškio sen.) ka-
pitalinio remonto darbai, kuriuos
rangovas planuoja baigtis iki rudens
vidurio.

Administracijos direktorė Jū-
ratė Zailskienė pasidžiaugė, kad

pavyko sėkmingesnai nupirkti rangos
darbus, kas leis vykdyti suplanuotus
kelių remonto darbus visose seniū-
nijose. Artimiausią darbų eilę šiai
metais laukia Prienų m. Vytauto g.
27 namo kiemo paprastasis re-
montas, kurio metu bus pakloti as-
faltbetonio danga, atnaujinti šali-
gatvai, apšvietimas; automobilių
stovėjimo aikštelių remontas F.
Vaitkaus g. prie lopšelio-darželio
„Pasaka“; kelio atkarpos nuo Kę-
stučio g. Durpyno g. link, kur įsikūrė
nemažai verslo įmonių, atnaujinimas;
Bagrėno k. Žaliosios g. remon-
tas. Išlaužo seniūnijoje bus atlie-
kamas Pakumpro k. Silo g. dalies
ir Liepų g. dalies paprastasis re-
montas, Pakuonio seniūnijoje – Se-
niūnų g. kapitalinis remontas, So-
dų-Sodų 22B kelio atkarpos tarp
daugiabučių gyvenamų namų at-
naujinimas; Šilavoto seniūnijoje –
Jiestrakio k. Kaštonų g. kapitalinis
remontas; Jiezno seniūnijoje – tur-
gaus aikštės remontas, Mokyklos g.
šaligatvio, Žaliosios g. bei bendro

kiemo prie Mokyklos g. 2 ir kitų
daugiabučių atnaujinimas, Liciškė-
nų k. Ilgosios g. dalies remontas;
Veiverių seniūnijoje – Mozūriškių
k. Draugystės g. sustiprinimas žyvo
danga, automobilių stovėjimo aikštelių
prie daugiabučių Aušros g.
atnaujinimas, o netrukus prasidės
Jūrės kelio atkarpos kapitalinio
remonto darbai – juos planuojama
užbaigti kitais metais. Balbieriškio
seniūnijoje planuojama įrengti auto-
mobilių stovėjimo aikštelių prie Bal-
bieriškio pagrindinės mokyklos ir
prie daugiabučio namo Jaunimo g.
17, Stakliškių seniūnijoje – tvarkyt
vietinės reikšmės kelius Nr. ST45
ir ST-62, keisti avarines pralaidas
Stakliškių k. Vilniaus g., Medžionių
k. Piliakalnio g. ir Gripiškių k. Pie-
vų g., taip pat sutvarstyti aplinkkelę
per Šermukšnių g., kadangi liūčių
metu rajoninis kelias, vietinių vad-
inamas Alšininkų kelio, buvo suga-
dintas. Kol LAKD, kuriai priklauso
kelias, jų atstatys, Savivaldybė rū-
pinasi aplinkkelio remontu, kad gy-
ventojai neliktų be susiseikimo.

Šiuo metu atliekami arba ne-
trukus planuojami ir kiti smulkesni
darbai, įdiegiamos eismo saugumo
priemonės, įrengiami eismo sau-
gumą gerinantys kelio ženkli. Bus
įrengtos pakeltos ir paprastosios
perėjos Kęstučio g. (1 pakelta ir 2
paprastos) ir Stadiono g. (vietoje
esančios paprastos bus įrengta pa-
kelta), numatytas ir greičio mažini-
mo kalnelis J. Lukšos g. (ties Prie-
šgaisrine tarnyba). Prieš rudenį taip
pat bus atliekamas horizontalusis
ženklinimas keliuose, automobilių
stovėjimo aikštelių.

Prienų r. savivaldybės
informacija

„...tam žmogui skirtas eileraštis ir daina“

Saulėtas ir liečtas 20-osios vakaras Prienų Beržyno parke švietė visomis garsų gamos spalvomis: skambėjo drąsus ir nevaržomas pro parką į daugiabučių namų kiemus sprunkančių automobilių variklių buržimai, duslus nerimastingų krepšinio kamuolių dunksėjimas, primenantis neritmiską mušamajų partijų parko beržų simfonijoje. Kažkur antrame (tiksliau pasakius – aukštėsniam) plane – paukščių čiauskėjimas, tarškėjimas, čiulbėjimas ir kavos aparato šnyptimas, sumišęs su gardžiu kavos aromatu ir haiku, užklumpančiu kaip staigmena kiekviena, tąvakan užsukusi į parką susitikti su Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos ir visų prienaiškių svečiais – aktore Valda Bičkutė ir poetu, dramaturgu, prozininku Mindaugu Valiuku.

Šis aktorių ir poeto duetas (beje, gyvenime jie – vyras ir žmona) susirinkusiemis padovanajo nuotaikingą, jautrią ir subtiliu humoru paskanintą literatūrinę-muzikinę programą, kurioje skambėjo Mindaugo Valiuko autorinės dainos, jo prozinės poezijos stiliaus kūryba – haiku. Šviešiai ir vaikai Beržyno parke erdvė į kiekvieno klausančiojo mintis skverbési aktorių Valdos Bičkutės skaitomos Donaldo Kajoko, Gintaro Grajausko, Juozo Mackevičiaus, Liutauro Degėsio ir kt. eilės. Svečiai stebino klausytojus ne tik

Tarp atlikėjų ir žiūrovų, susirinkusiu parke praleisti vakarą su daina ir poezija, užsimiegę draugiškas ir artistas rytas, įtraukiantis klausytis ir išgirsti, kas užkoduota trumpučiuose haiku. Jie – kaip pranašystė ar ypatingai asmeniškas palinkėjimas. Juk paties žiūrovo ranka intuityviai tą dovaną – poezijos trupinėlių kūrybos kraitelei – išsirinko: kiekvienas norintis turėjo galimybę ištrauktį iš vokolo lapelį, kuriame buvo tam žmogui skirtas eileraštis ar daina.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

Namu ūkis

Priminimai rugpjūčio mėnesiui

Sodininkui...

*Augo sode serbenta
ašarinėm kekėm ...*

Kas nežino šių J. Aisčio eilėrascio apie meilę pirmųjų eilučių... „Ašarinės kekės“ – ar galima gražiai pavadinti šias tokias paprastas ir nuo seno mūsų soduose auginamas vaiskrūmių uogas? Dabar pats jų nokimas ir tu kekių gražumas. Vyresnieji tikrai prisimins, kad sodyboje dažniausiai eilute būdavo sodinama po keletą krūmų juodujų, raudonujų ir Baltujų serbentų. Šeimininkės, neturėdamos nei šiuolaikinių saldiklių, nei kitų įmantrų konservavimo priemonių, o vien tik laikydamosi steriliumo, išigudrindavo pasigaminant visų trijų spalvų serbentų drebučių, naudodavo juos desertų papuošimui ar patieklavio brangiam svečiui prie arbato. Vėliau populiariausi tapo juodieji, raudonieji kiek atsiliko, Baltieji nepelnytai nuejo į užmarštį. Gerai, kad viskas suka ratus, ir nauja tampa tai, kas buvo sena.

Tai, kad *juodieji serbentai* karaliauja vitamino C gausa, žino dažnas. Net ir lapai nenusileidžia uogoms gydomosiomis savybėmis: mažina karščiavimą, dezinfekuoja, tonizuoja organizmą. Lapų arbato kvapnios, vitaminingos. Juodujų serbentų lapus dedame raugdamis agurkus, kitas daržoves, kad jos būtų traškesnės.

Raudonieji serbentai turi mažiau vitamino C, tačiau juose yra vitaminų B, PP, C, karotino, geležies, kalio, fosforo, magnio, kalcio, natrio. Tai padeda stiprinti nervų sistemą, gerina bendrą organizmo būseną.

Baltieji serbentai tikrai nenusileidžia savo verte raudonesiemis, uogos dar ir saldesnės. Kasdien suvalgant po šaukštą baltujų serbentų, kaip teigia tyrejai, galima pagerinti imunitetą ir išsaugoti sveikatą. Moksliniai tyrimai atskleidė, kad šie serbentai pradeda aktyvuoti medžiagų apykaitos procesą jau po 1,5 valandos po suvalgymo. O vitaminas A užkerta kelią auglių susidarymui. O kur dar nauda nuo sklerozės, apsauga nuo laisvųjų radikalų ir t.t. Dar, sako, – didina potenciją. O karštą dieną, suvalgę sauja baltujų uogų, tikrai apsiginsite nuo troškilio.

Serbentų krūmai dauginami atlankomis arba auginiai. Sodinami pavasarį, gegužę, arba rudenį, rugėjo mėnesį. Tai pats laikas, jeigu nautarsite pasikvieti šiuos uogakrūmius į savo sodą, dairytis jiems vietas, ruošti duobes, pasirinkti veislę.

Populiarios baltujų serbentų veislės yra „Jutenergo“ – vidutinio ankstyvumo, uogos stambios, saldžios, prinoksta liepos, rugpjūčio mėnesiais, nebyra. „Blanka“ – vidutinio ankstyvumo, prinoksta liepos antroje pusėje, kekės ilgos. Atspari miltligei, vidutinio ankstyvumo yra „Olandų baltieji“ veislė. Jų uogos saldžiarūgštės. Yra ir kitų sodininkų pamėgtų veislų.

Dabar pats laikas dairytis ir domėtis pas tuos, kurie augina serbenus, ragauti uogas – gal draugiškai pasidalins atlankomis, o gal nusipirkstai auginių ir jau antraisiais metu skanausite uogas.

Mažos kvepiantios dovanėlės iš sodo...

...tampa vis populiariausiai suvenyrinis. Pridžiovinkite savo sodo kvapninių žolelių, pasiūkite spalvinus drobinius maišelius, užrašykite

savo ranka pavadinimą ar linkėjimą ir – dovanokite, pradžiuginkite savo brangius žmones.

Valerijonų ir ramunėlių mišinio vonia atpalaiduos kūnų po dienos darbų.

Rozmarinai ir mėtos – padės atgautijęs.

Levandos ir šalavijai – nuramins ir gerai miegosite.

Bazilikais, čiobreliais, peletrūnu, krapais, pankoliais, česnakais aromatizuokite aliejų arba actą.

Iš rozmarinų, levandų, ramunėlių, melisu, mėtu, peletrūnu, verbenų paruoškite džiovintus mišinius aromatingiems gérimams, arbatomis.

Graži dovanėlė – mažas, gražai supakuotas stiklainėlis uogienės. O jeigu dar paskaninsite ją virdamai aromatingomis žolelėmis, ši skoni ilgai išsimins tokią dovanėlę gavęs. **Ibraškių uogienė tiks čiobrelių, i vyšnių – čiobrelių, i aviečių – mėta, i serbentų – bazilikas.**

Nepamirškite palepinti ir savęs!

Daržininkui...

Kai naktys vėsta, pomidorams nepatinka

O šiemet orai krečia tokias išdaigas, kai po karštos dienos labai staiga ima vėsti. O ir rytmeciai tuojo prasidės rudeniai rūkai, ims vėsti. Todel, jei pomidorų derlius gausus ir kol jie dar nesusirgo kokiu maru ar kita užkrečiama liga ir nesuskilo, gal geriau bent dalį jų nuskint ir baigti nokinti šiltuje patalpoje. Galite drasisai skinti standartinio ar vidutinio veislės dydžio vaisius, svarbu, kad jau subrendusios sėklas. Mažieji tegul dar paūgėja. Vaisius skinkite dieną, kai sausa. Atidžiai perrinkite ir nokinimui atskirkite tik sveikus, nedémetus, neįtrūkusius vaisius. Visai žali pomidorai pirmiausia pabačia, paskui pasidaro rožiniai ir galiausiai parausta, kaip ir būdinga tai veislei.

Jei skynėte jau kiek pradėjusius rausčiai – vaisiai sunoks 7–10 dienų. Pabalėnoks dar kokį 10–20 dienų. Ši nokinimo būdą naudokite ir prasidėjus pirmosioms šalnoms – nuimkite virus žalias pomidorus. Sudėkite vaisius vaiskočiai į apačią, kad neprastą drėgmę. Labai gerai nuskinti išsilaike mésingų veislų pomidorai su stora žievele. Nelaikykite pernokusiu pomidorų!

O jei staiga pomidorai jūsų šiltnameje pradėjo juoduoti, ant vaisių atsirado purvinos, kietos, beribės dėmės, tai galėtų, kad jie bus neprastai drėgmės. Labai gerai nuskinti išsilaike mésingų veislų pomidorai su stora žievele. Nelaikykite pernokusiu pomidorų.

Jei vaisiai skilinėja, tikriausiai perlaistėte, dar ir su šaltu vandeniu. Liaukite juos „maudę“.

Rugpjūtis ir kitoms daržovėms išbandymo metas. Pipiramis ir balažanams mėnesio viduryje reikia nuskinti visus žiedus, nes vaisių jie nebežaugins. Tegul geriau auga ir sunoksta tie, kurie jau užmegztai.

(Nukelta į 4 p.)

Pašnekėsiai

Uogautojos valandas...

Uogos mano avietyne šiemet kaip niekad didelės, sveikos ir nors dėl lietingo oro gal kiek rūgštėsnės, o ir sunoko vėliau, bet derlius neblogas. Kiek čia to avietyno, tačiau palesioti nuo krūmo vaikams ir svečiams užtenka, lieka dar ir vienam kitam indeliui uogienės.

Isitaisiusi patogiai ant kėdutės slenkuso nuo krūmelio prie krūmelio, neskubėdama siekiuosi kur žemiu, giliau, nes visi uogautojai pralekia tik paviršiukais, o jau pažeme, kur giliau krūme uogos pačios byra į delną, persirpusios. Prisimenu, vaikystėje labai megau uogauti: mama dirbo, tai įsiprašdavau į moteriškių kaimynių kompaniją, kad vestuvi drauge. Nelabai norėdavo, bet kartą kitą patyrusios mano kantrumą jau mieliau imdavo kartu. Miške – kur avietė, ten ir diličės, tai apsirengdavome kaip reikiant, „kaniukus“ pasirišdavome ant kaklo, kad abi rankos galėtų laisvai darbuotis. Jau pripildžiau indą bent iki pusės kaklą imdavo spausti, veržti. Tai neapsikentus nusiimi, pasistatai samanose lo-melėje, bet..., o vargeli, žiūrėk užkliuovo, apvirto, uogos pabirusios taip, kad jau lengviau jų iš naujo pririnkti nei iškrapstyti iš žolynų ir samanėlių. I burną stengdavausi nedėti tol, kol nebūdavo pilnas indas. Labai jau norėdavau, kad mama nustebūt, aiktelty: „Vaje, kiek daug! Ir kaip tu čia taip sugebėjai?“ Laukdavau tos akimirkos, didžiuoda-vausi. O dar jei apkabindavo ir pri-glausdavo, jau žinojau, kad kitą dieną imsiu didesnį indą, ilgiau uogau-siu. Vienais metais aptikusi jau-nuolyną pririnkau tiek, kad mama

ne tik privirė kvapnios uogienės, bet ir aviečių vyno užraugė. Ragauti neteko, bet atsimenu kvapą ir nepaprastą spalvą, visi girdavo. O gal ir leido kada prie lūpų pridėti... neatmenu. Tik dabar susimąsciau, iš kur tuomet radosi toks noras mai-itikti, pasididžiuoti? Gal todėl, kad nuo mažumės ne vienerius metus augau pas babytę, ir su ja ryšys buvo daug stipresnis, paprastesnis. Mamos lyg ir varžydausiai: taip imti iš niekur nieko prišokti, užsikartiant kelių, prisiglausti – neišeidavo. Visi šie sentimentai tek davuo senajai močiutėlei... Gal ir tiesa, kad vaikus auginti turi tėvai, o seneliai ir močiutės – tik atostogoms, šventėms.

Raudonos uogos krenta ir krenta į dubenelį, o mano mintys staiga jau šiuoliuoją kitur, ten, kur šiuo metu vaikai dėl agresoriaus karo baisybų atskirti nuo motinų, nuo namų, patiria siaubą, košmarus ir vienatvę.

Gerai, jei rankose išliko pliušinis meškučius ar koks kiškutis, kurio nudiržęs, bet švelnus kailiukas dar prisigėres namų kvapo – išpraudės nosytę mažylis gal nors minutėlei užsimiršta, tuomet sapnų karalystė nuneša ji kuo toliau nuo tikrovės. Kada, kada pagaliau baigsis tas košmaras? Kas ji sustabdys?

158-oji, 159-oji, 160-oji... skaičiuoju kartu su jaunu rašytoju Vainiumi Baku karo Ukrainoje dienas, jo feisbuko paskyroje kasdien skaičiuoju naująjo skausmingą eileraštį ar sonetą „... Tos motinos akys – ir žydros jų šviesos languos/ belaukiant sūnaus ten kur stiklas kiaurai pražiūrėtas/ Kaip paukštė naktis tyliai sklendžia – ar bus kas paguos...“

Ar bus kas paguos? Ir kas sustabdys?

Krenta uogos, krenta į dubenelį, krenta raudonos...

Jūsų Augustina

SKANAUS! Naujo derliaus salotų ir užkandžių metas

Burokelių, špinatų ir fetos salotos

Reikės: 3 burokelių, 2 sauju spinatų lapų, 120 g fetos, 2 sauju graikių riešutų, 3 šaukštų alyvuogių aliejaus, 2 šaukštų klevų sirupo, 1 šaukštų citrinų sulčių, druskos, pipirų.

Pabarstyti druska ir pipirais burokelius susukite į foliją ir kepkitė 200 laipsnių orkaitėje, kol iškeps (apie 1–1,5 valandos). Tuomet nulupkite, supjaustykite riekelėmis, išklokite lékštę, į vidurį sudėkite špinatų lapelius, pabarstykite fetą, kepintais riešutais, apšlakstykite citrinų sultimis, jei turite ir mégstate – dar klevų sirupo ir aliejaus mišiniu. Berkite pagal skoni druskos ir pipirų. Vietoj fetos tiks ir ožkų sūris.

Šparaginių pupelių ryšulėliai

Reikės: 500 g šparaginių pupelių, 100 g grūkytos plonai pjaustytos šorinės, druskos, aliejaus kepimui.

Nuvalytas ir nuplautas pupelės apvirkite, kol suminkštės. Išvirtas ir nuvarvintas pupelių ankštis po

4–5 vienetus apvynioti šoninės juostelėmis ir apkepti iškaitintoje keptuvėje su trupučiu aliejaus. Tinka rapsų.

Galima patiekti prie mėsos arba kaip užkandį su česnakiniu padažu.

Pupelių ir voveraičių salotos

Reikės: 1,5 stiklinės pupelių, 1 didelio svogūno, 120 g kumpio, 200 g voveraičių, skiltelės česnako, pipirų, druskos, aštresnio alyvuogių aliejaus, aliejaus kepimui, šviežio rozmarino šakelės.

Pamirkytas (geriau pernakt) pupelės išvirkite, voveraičias išvirkite pasūdytame vandenye, nuvarvinkite. Svogūnų supjaustykite pusžiedžiai, kumpių pjaustykite juostelėmis, česnaką gerai susmulkinke. Iškaitintoje su dažkite kumpių, česnaką, rozmariną ir voveraičias. Druskos ir pipirų berkite pagal skoni, dar pakepkite ir baigdami suberkite pupelės, kad jos sušiltų. Salotos patiekiamos šiltos, skanu su aštresniu aliejaus šlakeliu.

Morkose slypi jėga...

Ši oranžinė daržovė buvo vertinama jau labai seniai. **Štai Senovės Romoje** vykdavę net morkų garbinimo ritualai. **Atkasus Pompėjos miestą,** ant sienų archeologai rado piešinių, kuriuose buvo pavaizduotas kas?.. O gi – morkos.

Vertingiausios – vidutinio dydžio

Morkos – beta karotino (vitamino A), kalio, maistinių skaidulų šaltinis. Morkose baltymo nedaug, o cukraus iki 5,2 proc. Ši daržovė padeda apsisaugoti nuo vištakumo (nematymo prieplandoje), vėžio, sumažinti cholesterolio kiekį kraujelyje.

Tačiau, pasak gydytojų dietologų, morkas derėtų valgyti sain-

kingai, nes per gausus jų vartojimas gali pridaryti žalos – odai suteikti nesveikai gelšvą atspalvį.

Pagrindinė morkos medžiaga – karotinas, patekės į žmogaus organizmą, virsta vitaminu A. Pastaras itin naudingas vyresniame amžiuje, nes stiprina akių tinkleinę. Oftalmologai pataria morkas dažniau vartoti turintiems išvairių akių problemų: sergantiems trumparegyste,

(Nukelta į 4 p.)

Priminimai rugpjūčio mėnesiui

(Atkelta iš 3 p.)

Pipirų gausiai jau nebileikite, o sezonu pabaigoje kastuvu patrumpinkite krūmelių šaknis 5–6 cm gylje.

Neperauginkite baklažanų vaisių. Jei spalva keičiasi į rusvai žalsvą, reiškia vaisius peraugęs, tame yra susikaupusio žalingojo solanino, galite apsinuodytis.

Ir pipirus, ir baklažanus labai puola persiskiniam amarai – nupurkštikite kuo skubiau pelyno ar paaprastosios bitkrėslės antpilu. Ir atsiminkite, šiuos kenkėjus atbaido šiltamnamyje augančios nasturtės, serenčias.

Antroje vasaros pusėje, kai agurkai nokiniai pačius standžiausius ir skaniausius vaisius, tuomet išsisuka ir klasingoji miltligė. Todėl stebékite augalus ir padékite jiems išlikti sveikiems. Geriausia, žinoma, buvo galvoti pavasarį, kai rinkotės veisles – dabaryra daug atsparių šiai ligai. Patstebėjė pirmuosius miltligės pozymius, nupurkštikite juos cheminėmis priemonėmis su muiliu. Laiku ir reguliariai védinkite, kad neiškritų rasa, tuomet miltligė negalės plisti. Ap link stiebus paberkeite purios derlinagos žemės, tada vadinama agurkų jaučiu. Agurkai tiesiog išleidžia naujas papildomas šakneles, tampa atsparesni šaknų puviniui. Jei šiltamnamyje veši agurkų lapija, senui ir pažeistus ar apvytusių lapus, kartais ir dalį sveikų geriau pašalinti.

Gelininkui...

Rododendrai ir vėl žydės...

Ši lietinga ir permaininga vasara nebuvu palanki rododendru, dar kitaip vadinančiu Alpių rožėmis ar rožių medžiais, augimui ir žydejimui, tačiau daugybė nauju veislų leidžia išsirinkti atspariausias ir megautis jų labai stambiaus ir gausiaus žiedais. Dabar būtų pats metas peržydėjusius žiedynus pašalinti, nes jie tikrai nepuošia šiu ilgai žaliuojančiu krūmeliu. Laužtyti žiedynus reikia rankomis, labai atsargiai. Susiraskite trumpa, rantuotą žiedynstiebį ir kita ranka, prilaikydami šaką, lengvai nu laužkite. Saugokite, kad lauždami nepažeistumėte po žiedynu esančių sprogstančių lapinių pumpurų, o gal jau ir paaugusiu ūgliu, nes ant jų formuoja kiti metų žiedai. Žaizdelės užsitraukės lengvai pačios. Ta pačia proga didesnį augalą apgenėkite, kad

Rugpjūčio mėnulio kalendorius

Priešpilnis – 5 d.

Pilnatis – 12 d.

Dečia – 19 d.

Jaunatis – rugpjūčio 27 d.

Geriausios mėnesio dienos – 1, 3, 4, 7, 10, 14, 15, 20, 24, 29.

Blogiausios mėnesio dienos – 5, 6, 9, 11, 12, 16, 19, 26.

Rugpjūčio 10 d. – Šv. Laurynas. Paskutinė Perkūno diena.

15 d. – ŽOLINĖ.

16 d. – Šv. Rokas. Pjūties pabaiga.

24 d. – Šv. Baltramiejus. Gandrų išskridimo diena.

Morkose slypi jėga...

(Atkelta iš 3 p.)

konjunktivitu, jaučiantiems akių sudirginimą, nuovargi.

Morkos naudingos sergeant inksytų akmenlige, kepenų, širdies ir kraujagyslių ligomis; greitina odos gjimą. Si daržovė turi daug jodo, todėl rekomenduojama vartoti susilpnėjus skylliaukės funkcijai.

Naudingiausios – vidutinio dydzio morkos, sveriančios 120–150 g. Kuo jos stambesnės, tuo intensyviau sugeria nitratus.

Pasitarnauja grožiui...

Morkų salotos su seklomis, selenomis ypač naudingos išvairaus amžiaus moterims, nes gerina žarnyno peristaltiką, valo iš organizmo šlakus. Be to, puoselėja figūrą, reguliuoja svorį, taip pat stiprina nagus, plaukus, greitina odos gjimą bei gražina jos spalvą.

nebūtų nudžiūvusių šakų, nurinkite parudavusius pumpurus, sergančius lapus.

Jeigu dar nepatrésete, tai skubėkite ta padaryti ir tręskite rododendramis skirtomis mineralinėmis kompleksinėmis trašomis. Jų šiuo metu parduodama daug ir įvairių, apie panaudojimą informuoja platinantojai. Tačiau mažiau informacijos rasite, o gal ir visai ne – apie trėsimą organinėmis medžiagomis. Gamtoje rododendramis mitybinės medžiagos yra nukritę lapai, spylgliai, augalų šakelės, žiedai, vaisiai ir kt. su paviršiniu vandenimis patekusios medžiagos. Mulčiuodami ir tręsdami organinėmis medžiagomis rododendrus leisite vykti natūraliai medžiagų apykaitai. Organinių medžiagų mulčias veikia kaip vandenį sugerianti kempinė, todėl šiemis amžinai „ištroškuose“ augalams reikės mažiau laistymo. Dar vienas plusas yra tai, kad taip galima išvengti jautrių paviršinių šaknelių nudeginimo mineralinėmis trašomis. Kitas organinio trėsimo privalumas – taip augalas gauna visų reikalingų mikro ir makro elementų. Organinėmis trašomis užteks patrėsti kartą – anksti pavasarį. Rododendramis tiks: galvijų kaulų miltai, kuriuose yra fosforo, kalcio ir dalis mikroelementų; galvijų kraujo miltai, nes juose yra azoto, ir dalis mikroelementų, žuvų miltai, kuriuose yra azoto, fosforo kalio ir mikroelementų; susmulkinė liucernų žolė, sliekų žemė, ruda dumblų miltai, sapropelis, kompostas ir kt. Geriausias pasirinkimas – organinių trašų mišinai.

Jei dar tik galvojate apie vieną kitą rododendro krūmeli, atsiminkite, kad šiemis gražuoliams turėsite sudaryti tinkamas sąlygas, kuo panashesnes į natūralių augaviečių, o tai reiškia, kad dirva turi būti gana drėgna, bet pralaidi orui ir vandeniu. Sodinti galėsite dar ši rudeni, tačiau augalas turi spėti išsiaknyti iki šalnų. Tai rugėjis būtų pats geriausias laikas. Ruoškites. Vieniems reikia pavésingos vietos, kitiems saulėtos, todėl rinktės veislę atsakingai, vietas taip pat reikia daugokai. Pasidomėkite žinomo latvių selekcininko Ricardo Kondrotavičiaus išvestais gerai žiemojančiais ir tvirtais rododendrum hibridais, ir visžaliais, ir vasaržaliais. Jie tinka mūsų sąlygomis.

Rugpjūčio mėnulio kalendorius

Priešpilnis – 5 d.

Pilnatis – 12 d.

Dečia – 19 d.

Jaunatis – rugpjūčio 27 d.

Geriausios mėnesio dienos – 1, 3, 4, 7, 10, 14, 15, 20, 24, 29.

Blogiausios mėnesio dienos – 5, 6, 9, 11, 12, 16, 19, 26.

Rugpjūčio 10 d. – Šv. Laurynas. Paskutinė Perkūno diena.

15 d. – ŽOLINĖ.

16 d. – Šv. Rokas. Pjūties pabaiga.

24 d. – Šv. Baltramiejus. Gandrų išskridimo diena.

Prienu Turguje

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Jeigu turguje per brangu, eikite į mišką – ten viskas nemokamai“ ...

Siek tiek nebūdingu liepai vėsoku rytu džiaugėsi pirkėjai, skubantys apsigirkli maisto ir „bėgti prie jūros“. Taip liepa atsisveikina, užleisdama vietą rugpjūciui – su gausybe sodo, daržo, miško gėrybių turguje. Juk greitai skinsi Žoliniu puokštę, skaičiuosime derlių. Ūkininkai tikino, kad jis bus geras, tik kainos nenu-spėjamos, mat jos turi „savybę augti kasdien“.

Turgaus ryta centnerį kviečių pardavė už 23 eurus. Tik ūkininkų nedaug, juk rugiapjūtės metas. Tad jų pusėje ilga eile buvo išsirikiavę prekeivai, kurie atvežė visko, ko buityje reikia. Antai už kibirą, gal naudotą, bet iš pažiūros – kaip naują, tikrai nelengvą, pasak jų nagrinėjusiu vyrui, „iš gero metalo“, su piltuvėliu, praše tik vieno euro. Beje, už kokios valandos pievelė, kuri buvo kibirais „huklotą“, tuščia paliko. Kiti prisirinko indų, plokštelį, gitarų, sėdmaisį, lauko baldų, irankių, šašlykių, įvairių puodų – mažų, didelių.

Iprastai laikėsi gyvuliukai, ir jų kainos, kaip tikino paukščių augintojas, dar „nesikandžioja“. Už vištą dedeklė praše 8 eurus, už vištaitę, kuri pradės dėti kiaušinius po dvejų mėnesių – 6 eurus. Triuši, priklausomai nuo amžiaus ir veislės, buvo galima išsirinkti už 8–40 eurus. O dešimt vištų kiaušinių kainavo 2 eurus, antinių – 3 eurus. Šioje turgaus vietoje galima išsigityti įvairių pašarų namie laikomiems gyvūnėliams, girdyklų.

Miško ir sodo gėrybių galima apskriti ne tik iprastose vietose, jų atsi-vežę ir gyvuliukų augintojai, ir vienais kitas prekeivis dėvėtai drabužiai. Kai moteris už kilogramą juodujų serbentų nesutiko mokėti keturių eurų, bandė nusiderėti, jais prekiavęs vyras ir patarimą davė: „Jeigu turguje uogos per brangios, eikite į mišką – ten viskas nemokamai“. Už mėlynų litrą praše 5 eurus, voveraičių kaina vyravo nuo 3 iki 4,50 euro už kibiriuką. Šilauogų indelis kainavo 5 eurus, vyšnių litras – 4 eurus, raudonų serbentų indelis su koteliais –

2,50 euro, o kilogramas agrastų, kurių retai kur aptikau, – 3 eurus. Užkalbintas bitininkas prasitarė, kad jau laikas „bitėms medų branginti“. Kilogramas liepų medaus kainavo 8 eurus, pusės litro stiklainis – 6 eurus, kitur buvo galima ir už 4,50 euro nupirkti. 100 gramų bičių duonėlės kainavo 4 eurus, tokis pats kiekis žiedadulkių – 3 eurus.

Prasidėjo prekyba lauko agurkais. Jų kilogramas kainavo 2 eurus; kilogramas birštoniečio Vaštako ūkyje užaugintų pomidorų – 3 eurus. Sie „pomidoriai“ turi savo gerbėjų, tad perkančių netrūko.

Kilogramas burokelių kainavo eurą, viena kiliaropė – 1,5–2 eurus, viena cukinija – 1,50 euro, vienas raudongūžis kopūstas – 2 eurus, kilogramas morkų kainavo 1,50 euro, kopūstų – eura, svogūnų – 1 eura, česnakų – 5 eurus, bulvių – 0,70–1 eura.

Nors dauguma vasarą daržoves vartoja šviežias, bet perka ir raugintus agurkus, kurių kilogramas kainuoja 2,50 euro. Kiti perka lauko agurkus, ir, kaip sakė, „ruošia atsargas žiemai patys“. Pomidorų didesnį kiekį pirkusi Lina greitai ir receptu pasidalijo:

„1 kg burokelių, 1 kg kopūstų, sauja morkų, 1 kg pomidorų, pusė kilogramo svogūnų, du valgomis šaukštai cukraus, du valgomis šaukštai...

tai druskos, acto pagal skoni, bet nedaug, 200 ml aliejaus, 200 ml vandens – viską supjaustę sudėkite į puodą ir troškinkite 45 minutes. Paskui sumeskite į iškaitintus stiklainius, ir skanaus.“

Labai gražūs kardeliai, tokie išlakūs, apdovanoti karališkomis spalvomis, vienas kainavo tik eurą. Gėlių galima rinktis pagal poreikius. Serenčiai kainavo po 0,20 centų, gumbinė begonija – 1,50 euro, ledinukai – po 0,40 euro centų, pelargonijos – 1–1,50 euro, surfinija – 6 eurus, šilokas – 4 eurus. Buvo gausus pasirinkimas įvairių dekoratyvių augalų, vaismedžių, vaiskrūmių. Paviljone, kuriame ankstyviausiai pieno bei jo produktų pirkėjai, labai greitai viską išpirko. Apie aštuntą valandą dar buvo galima rasti varškės, varškės sūrio, „Du medu“ produktą, lašinukų, kumpio, ytinčių bei rūkytų dešrų, skrostų triušių bei broilerių. Šio bei to ieškojo ir birštoniečiai Alvyra ir Algimantas Blekaičiai, sulaukę sugrįžusių savo trijų dukrų, daugiau svečių. Kaip visuomet sutikę ir išsiširdami su šypsena linkėjo liepą išlydint neužmiršti džiaugtis rugpjūčio padovanotomis akimirkomis, nes, pasak Justino Marcinkevičiaus, taip gerbusio duoną, „mediumi ir bitėmis apsunkus liepa, Mus peržegnojusi, grūde palieka“ ...

Įrengta naujų konteinerių aikštelių – tik rūšiuokite!

Birštone ir Prienuose įrengta po tris papildomas atliekų konteinerių aikštėles. Visos jos jau parengtos eksplotavimui – į konteinerius galima mesti atliekas, tik, žinoma, išrūšiuotas.

Birštone, prie Druskupio g. 4, įrengta nauja požeminė konteinerių aikštėlė, o Kestučiog. 27 ir Vilniaus g. 6 jau eksplotuojamos atnaujintos pusiau požeminės aikštėlės. Jose įrengta po papildomą konteinerių maisto atliekoms ir pakeista senųjų konteinerių apdaila.

Prienuose naujos požeminės konteinerių aikštėlės įrengtos Statybininkų g. 12 ir Stadiono g. 8 bei Stadiono g. 26.

Prie visų aikštelių įrengti informacinių stendai, kuriuose nurodyta, kokias atliekas į kurį konteinerį reikia mesti.

Išrūšiuotos atliekos tikrai tilps į joms skirtus konteinerius!

Labai svarbu yra iš bendro komunalinių atliekų srauto atskirti maisto atliekas, t.y. popierinius rankšluosčius, popierines servetėles, arbatos ir kavos tirščius, riebalais ir kitais maisto produktais suteptą popierių, kambarinius augalus ir jų dalis, daržovių, vaisių likučius, lupenas, žieves, maudojimui netinkamus maisto produktus ir likučius.

Visa tai meskite į maisto atliekų konteinerius.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro inf. Užs.Nr.047

Veronika Pečkienė

Tai, kas išaugina... Sūduvos klodai

„Žmonių išminti takai užželė“ ...

(Atkelta iš 1 p.)

pačiu džiaugiuosi, kad sutiko padėti pratesti kadais Mackiuose užgimusių mintį – rašyti apie kaimo žmones, kurie dar saugo šaknį, nuo kurių prasidėjo kitų kartų gyvenimas. Saugo tarsi atsvarą, tarsi pagrindą keliui, į kurį išsukta iš vienkiemio paprastu keliuku.

...apie trys šimtai metų nuo keliuko, vedančio laukais tollyn, nedidelės pirkutės lange lyg ir pamačiau stovėjusią močiutę ir žūrinčią į kelia. Dar kartą pažiūrėjusi išitikinau, kad tikrai stebi pro langą. Vėliau supratau, kad stebi tik tuomet, kai mašina važiuoja tolėliau. Nedažnai juk važiuoja. O močiutė Stasė žiūri pro langą laukdama. Tas vaizdas paliko ne kaip fotografija, o tarsi gyvas liudijimas to, kaip motinos, močiutės moka laukti, kiek daug sutelpa tame nedidukyje trobos langelyje – visas gyvenimas – išlydint ir laukiant. Kol Stasė Šakotienė atrakina visas durų spynas, akis užklisia už storakamienės liepos. Jeigu vėjo gūsis tą liepą laužtų, ji atsidurtų kitoje puseje trobos, pamaniau. Bet medis, pasirodo, labai tvirtas, o ir audros aplenkia, prasuka pro šalį. Tik nuo kalniuko, kiek žemiau teka Peršekė, jos vandenys, matyt, ir sugeria, ir nuneša tollyn visus viesulus, negandas nuo šios sodybos. Stasė skaičiuoja savo 89-ąjį gyvenimo vasarą, ir šypsodasi bei rinkdama gerus žodžius, dažniasi šviesiomis mintimis apie praeitį ir nūdienu.

I anytėlės namus ji atejo iš netolio. „Mano tėviškė ten, kitoj pusej, – pro langeli rodo į keliuką. – Dar likęs sodelis. Šeimoje augom septyni vaikai. Mamutė Elena mirė sulaukusi 65 metų, tévukas Antanas palikomus, kai sukako 78 metai. „Jau užauvo vaikai, kaip būtų gera pagyvent, o jau reikia išeit“, – taip prieš Kelionę į Anapusybę sakė mamutę. Sunkoka buvo. Du broliai buvo kriauciai (siuvėjai), tai ir mums pasiūdavo, labai gražiai siuvo kailinius, paltus, kostiumus, – pasakoja Stasė.

Ji iš savo šeimos palikusi viena, o 2013 metais amžinojo poilsio paralydėjo ir savo vyrau Stasę. Jos brolis taip pat buvo Stasys. Sūnus, kuris ir parodė kelią iki tėviškės, taip pat šio vardo nešiotojas. Taigi, Stasės, matyt, buvo minimos visada. Stasės dukra Reginutė gyvena Balbieriškyje, kitas sūnus Rimantas taip pat netoliene – Šakių rajone.

– Netikėjau, kad tiek nugyvensiu. Anksti pradėjau sakyti, kad pensijos nesulaukišiu. Skaudėdavo tai šen, tai ten. Daug ir dirbau. Kolūkyje, laukininkystėje, ir čia, anytėlės namuose, taip pat ir vaikus auginti reikėjo. Laikei karvių, arklių, avių – ūkio darbų buvo daug, iš kolūkio parlēkus rei-

Stasė ir Stasys Šakotienės – jūdvieju jaunystės kely...

kejo pietus paruošti, vakare vėl – karvės toli, paupy, nemelžtos nebus. Pieną palikdavom šaltinyje, kad grietinė apsistotų. Duodavom ir į pieninę, bet ir šeimai užtekdavo sviesto, pieno, varškės, sūrio. Dabar skanų sūrių nusiperku, kitų prekių „lapkė“ atveža. Oi, kiek čia anksčiau gyventojų buvo! Švēsdavom sekmadienius, eidavom į bažnyčią Ūdrijon, nes arčiau nei į Balbieriški. Visi takučiai buvo žmonių išminti, laukais vedé, trumpesniais atstumais, kad pasiekume vieni kitus, Ūdriją. Dabar žmonių minti takai užželė..., – tarsi srūvantį upę taip gražiai liejo savo priiminimus jaukaus namelio šeimininkė. Kartais vienas sakinyš iš vienos atminties kertelės, kitas – iš kitos, bet nesinorėjo jų sumaišyti, tik vis magėjo Stasės klausti, kaip šiandien ji gyvena?

Ji sako, kad geriausia gyventi vienai: „Tai per vieną langą pažiūriu, tai – per kitą. Pažiūriu televizorių. Garsiai paleidžiu, tai atrodo, kad ir kambaryste žmonių daugiau su manim. Labai laukiu ir žiūriu „Duokim garo“, „Auksinį protą“, tik, kai pradeda šaudyt, iškart išjungiu, tu kinų nelabai mėgstu žiūrėt“, – sako senolė. Ir prisiminimais nusikelia vėl į savo tévų namus:

„Jauniausia buvau. Vyriausias brolis 1918 gimė, paskui 1920, 1921,

1928, 1930, 1931 ir aš – 1934-aisiais, – atmintyje iširežę brolių, sesių gimties metai. – Pirmą karą tai prastai atsimenu. Bet antrą jau atsimenu ir tą baimę atsimenu. Būdavo, kai šauðo, sulendam į rūsi, iškastą lauke, uždėta šiaudais ir žemėm, kad nebūt matyti, jog ten rūsys. Ir iš Alytaus atvažiuodavo giminių pabūt, bijojo mieste. Visi tilpdavom. Atsimenu, vienas Kūčias, kurias visada namie pasiruošdavom, laikėmės tradicijų. Brolio armonika per gavėniam, per adventą būdavo padėta. O pirmą dieną Velykų kai užgrodavo... Ir barnių pas mus namuose nebuvu, nebuvu jokių keiksmų. Tik čia, jau anytėlės namuose, aš „išmokau“, juk visko tam gyvenime buvo. Tik, kas gera reikia prisi minti, o kas bloga – lai išblės.

Taigi, apie tas Kūčias. Prie stalo tada su visa mūsų šeimyna Kūčia valgė ir keturi partizanai, niekas nežinojo, langai buvo gerai užleisti. Mes sugulėm vienam kambaryst, o jiems patalus sunesėm į kluoną. Atsimenu, jazminas toks gražus buvo. Išgirdė, kad eina garnizonas, partizanai, prisdengdami dideliu sodeliu, išejo trobon Kalėdų rytą net neužsukę. Saugo ir brangina nuotraukas su vyru, vaikų nuotraukos išskabintos taip vadinaname „šaltam“ kambaryste, kuriamė dabar Stasė žiemomis ir nebūna. Trobą pasišildo nuo pečiuko, o dar ir taip vadina „mašinukė“ yra kitoje puseje, prie koklių, ant kurios ir miegot galima. Tik jau bandu pečiaus plutos subyrėjo, bau goka į kurti. O kiek duonos, pyragų, bandų, šiuškių kepusi Stasės Jame. Sako, kai senais laikais numirdavo giminaitis ar geras kaimynas, prasydavo Stasės, kad iškeptų pyragų, nes namie šarvonė trukdavo dvi paras, trečią – jau palaidojus – sugriždavo visi į namus. Po sukalbėtų poterių buvo vašinami šaltai, karštai patiekalais ir Stasės keptais pyragais.

Iš vis verčia albumus nuotraukų, juodai baltų, kuriose – visas gyvenimas. Su šypsena mena drauges, bendras talkas, pabaigtuvės – su muzika, šokiais, dainomis. Vyras Stasys labai mylėjo arklius, o ta meilė, drįstu teigti, persidavė ir sūnui Stasui, kurio arklius ne kartą „kalbinau“ Mackiuose... Suranda išsaugotą fotografiją, kurioje jamžinta, kaip pora kinkytų arklių, ir ne viena padvara, o kelios, veža jaunuosius ir pulkų į Balbieriški imti šliūbo. Stasė sako, kad dar išlikęs ir namas, kuris matosi

Vaikų fotografijos puošia svečių kambarį.

Draugių būrelyje.

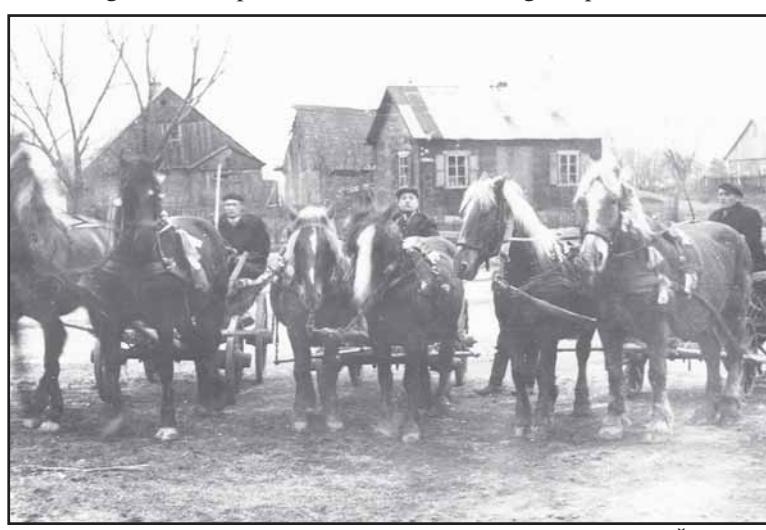
Stasės broliai Vitas, Vladas, Stasys ir vyras Stasys.

nuotraukoje. Ovažnyčiotojų tuomet buvo ne tik jos Stasys, bet ir daugiau. Žinoma, arklius papuošdavo, gal net gražiau nei dabar šiuolaikiškai puošia prabangias mašinas... Ir kas gi žino, kieno gyvenimuose tos laimės buvę daugiau...

Kita Stasei brangi nuotrauka, kurioje – jos broliai Vytas, Vladas, Stasys ir vyras Stasys. Brangios ir tos, kuriose išlikusi aštuonmetės motyklos atmintis, darbymečių akimirkos. Saugo ir brangina nuotraukas su vyru, vaikų nuotraukos išskabintos taip vadinaname „šaltam“ kambaryste, kuriamė dabar Stasė žiemomis ir nebūna. Trobą pasišildo nuo pečiuko, o dar ir taip vadina „mašinukė“ yra kitoje puseje, prie koklių, ant kurios ir miegot galima. Tik jau bandu pečiaus plutos subyrėjo, bau goka į kurti. O kiek duonos, pyragų, bandų, šiuškių kepusi Stasės Jame. Sako, kai senais laikais numirdavo giminaitis ar geras kaimynas, prasydavo Stasės, kad iškeptų pyragų, nes namie šarvonė trukdavo dvi paras, trečią – jau palaidojus – sugriždavo visi į namus. Po sukalbėtų poterių buvo vašinami šaltai, karštai patiekalais ir Stasės keptais pyragais.

Negaili Stasė ir patarimų – šiuškėms reikia šutintų bulvių, kiaušinių, miltų, gerai išminkytį tešlą, suvolioti, sudėti į blėtukas, supjaustyti ir į pečių. Labai skanu su spirgučiais, sviestu, grietine. Varškė darydavo ir prie ant kopūstų lapų keptų bandų. Norint, kad geras pyragas išeitų, šeimininkė pataria geriau su „šlapiom“ mielėmis užminkytį, kai išgirsti rodos daug sudėtingesnių išgyvenimų. Tęgul praturtina mus praeitis savo išmintimi...

Palma Pugačiauskaitė

Meilė arkliams iš tévelio Stasio persidavė ir sūnui Stasiui Šakotieniui. Nuotraukoje: jo tévas, Balbieriškio miestelyje vežant vestuvininkus.

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIVO IR
TELEVIZIJOS
RÉMIMO
FONDAS

Drabužius drobėmis pavertusi menininkė Austė: kurti įkvepia pats gyvenimas

Tūkstančiai vienodų suknelių, švarkų ir batų kasdien nugula savytynuose, nes nebelpa į žodžio „madingas“ sąvoką. Šiandien viešojoje erdvėje plačiai kalbant apie tvarumą vis daugiau žmonių greitosios mados parduotuvės, kaip „ZARA“ ar „H&M“, iškeičia į apsipirkinėjimą dėvėti drabužių ar vietinių kūrėjų parduotuvėse. Vieni tai daro norėdami mažinti taršą žemėje, kiti – ieškodami individualaus stiliaus. Šiais metais mokyklą baigusi menininkė Austė STANKEVIČIUTĖ padeda įgyvendinti pastarajį norą, ji drabužius ir avalynę paverčia į vienetinius, autentiškus meno kūrinius. Tiesa, šiandien Austės nesutiksime Prienuose, Birštone ar Žvérinčiaus miške, vienerius metus po mokyklos mergina nusprendė praleisti Koralų jūros pakrantęje įsikūrusiame Gold Coast mieste, Australijoje.

– Kaip ir kada pradėjai tapyti?

– Galima sakyti, kad tapau nuo vaikystės. Mano mama daugelį metų dirbo dailės mokytoja, tad mes su broliais visada labai daug piešėme. Nuo darželio lankiau Birštono meno mokyklos Dailės skyrių, kur mokiausi devynerius metus, ją baigiai ir vėliau dar pasiėmiau metus išplėstiniu pamokų.

– Kaip atsirado tavo prekių ženklas „Paintfit“?

– Prieš ketverius metus pamojo mokémės dirbtį su tekstile ir aš nusprendžiau išbandyti tapybą ant

drabužių su tekstiliais dažais. Tada nupiešiau kelis man patikusius darbus ir po kelių mėnesių draugė paprasė, kad ir jai kažką nupieščiau. Vargau gana ilgai, nes viskas buvo nauja, tapyti ant drabužio – tai ne ant drobės. Vis dėlto darbas gavosi kokybiškas, ir draugė liko patenkinta. Laikui bėgant, draugai paskatino susikurti Instagramą (soc. tinklas „Instagram“) ir pradėti tapyti pagal užsakymus.

– Užsiminei, kad tapyti ant drabužio ne tas pats, kas tapyti ant drobės. Kokie yra tapybos ant audinio

ypatumai?

– Iš tiesų, viskas labai priklauso nuo medžiagos. Aš dažniausiai gauju užsakymą kažką nutapytį ant džinsinio švarkelio, pirmiausia ant jo turiu uždėti bazinį sluoksnį, kad neklilių teptukas. Tapant ant popieriaus ar drobės viskas yra lygu, teptukas slysta lengvai, o už tekstilės jis užkliliūna ir būna labai sunku tapyti įvairias mažas detales.

– Kaip tavo asmenybė atispindi kūryboje?

– Jeigu kažką tapau pažįstamam,

(Nukelta į 8 p.)

Kataraktą galime įveikti

Akies lešiukas savo funkcijas atlieka gerai tik tada, kai jis yra skaidrus, tačiau yra tokų akių ligų, kurios trukdo lešiukui tinkamai funkcionuoti. Viena iš jų – katarakta.

Katarakta (akies lešiuko su drumstėjimas) – viena dažniausiai regėjimo netekimo priežasčių. Nors ligos išsiivystymą gali lemти nemažai veiksniai – pagrindinis susirgimo rizikos faktorius yra amžius. Sulėtėjus medžiagų apykaitai, akies lešiukas pradeda drumstėti. Tai natūralūs senatininiai organizmo pokyčiai, tačiau, jei lešiuko skaidrumas ima trukdyti įprastinei veiklai, reikėtų nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jaunesniems žmonėms katarakta gali būti nulemta genetiškai, igyta po traumos, pasireikštai kaip kitų ligų (pvz.: cukraligės) komplikacija.

Pagrindiniai kataraktos simptomai

Vienas pirmųjų ligos pasireiškimo požymių – silpstantis regėjimas, neryškus matumas lyg pro rūkā ar matinių stiklų. Sergeant katarakta, pacientai pastebi daiktų dvejinimąsi, aplinka matoma su geltonu atspalviu, pasidaro sunku vairuoti automobilį, atsiranda jautrumas ryškiai šviesai, nebetinka anksčiau nešioti akiniai. Ligai progresuojant išlieka tik šviesos jutimas,

galiausiai žmogus apanka.

Katarakta išgydoma

Kataraktą išgydyti galima tik atlikus chirurginę drumsto akies lešiuko pakeitimą operaciją. Tai vienintelis efektyvus šios ligos gydymo būdas. Operacijos metu pašalinamas neskaidrus ir implantuojamas dirbtinis lešiukas. Kataraktos operacija neskausminga, o pasitekiant naujausias technologijas – ypač saugi ir efektyvi. Regėjimas atgaunamas tuo pat po operacijos ar praėjus trumpam pooperaciniam periodui. Kadangi pjūvis labai mažas, jo siūti nereikia. Po operacijos nereikalingas stacionarus gydymas, pacientas gali vykti namo.

Svarbu nedelsti

Pastebėjus pirmuosius ligos po-

žymius, reikėtų ilgai nedelsti ir pasikonsultuoti su gydytoju. Dažnai žmonės, sužinoję apie ligą, mano, kad operaciją galima atidėti vėlesniams laikui, tačiau tai yra kladinės mastymas. Kataraktos operacija ir gydymas yra daug sekmingesnis ligos pradinėje stadijoje, kol néra labai ryškių pakitimų. Per ilgai laukiant liga progresuoja ir išsiysto vadinamoji perbrendusi katarakta, kuri gali nulemti antrinės glaukomos ar akies skausmų pasireiškimą. Tokiai atvejais kataraktos operacija būna techniškai sudėtinga, padidėja pooperacių komplikacijų rizika, regėjimas atsistato per ilgesnį laikotarpį. Jeigu dėl antrinės glaukomos žiusta nervas – regėjimo susigrąžinti nebeįmanoma.

Operuoja gydytojai profesionalai.

I „Akijų chirurgijos centre“ kreipiasi pacientai ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš užsienio. Čia atvykę pacientai gauna aukščiausio lygio oftalmologines paslaugas. „Akijų chirurgijos centre“ naudojama naujausia įranga, kokybiškos priemonės, operuoja ilgametė darbo patirtį sukaupę šios srities specialistai – gydytojai Saulius Ačas, Algirdas Šidlauskas ir Vytautas Jašinskas. Tai puikūs savo srities specialistai, atlikę ne vieną sudėtingą akių operaciją, tai leido igyti neįkainojamos patirties. Kataraktos operacijos atliekamos pažangiausiu būdu – fakoemulsifikasiacija. „Akijų chirurgijos centro“ pacientai profesionaliai pagalba gauna nelaukdami ilgo eilėse, ypač tai aktualu, jeigu katarakta sparčiai progresuoja. Sugaišus vos keletą valandų, pacientas gali sveiki namuose ir vėl dziaugtis geru regėjimu. Svarbiausia nedelsti – laiku ir profesionaliai atliktą kataraktos operaciją yra nesudėtinga ir labai veiksminga.

Visus, kuriems gydytojai diagnozavo kataraktą ir reikia atlikti operaciją, kviečiame į „Akijų chirurgijos centrą“, esančią Savanorių pr. 66, Kaune. Šiuolaikinė mikrochirurginė įranga, kokybiškos priemonės, profesionali patyrusių specialistų komanda padės pasiekti puikių rezultatų. Registruokiteis telefonu (8 37) 750 805. www.akiuchirurgija.lt

Užs.Nr.048

Nepraleido motociklininko.
Liepos 29 d., apie 16 val. 45 min.,
Prienu r., kelio Vilnius-Prienai-Marijampolė 67 km, pirminiai duomenimis, automobilis „Citroen“ vairuotojas (g. 1969 m.), sukdamas į kairę, nepraleido pagrindiniu keliu važiavusio motociklo „Yamaha“, vairuojamo vyro (g. 2001 m.). Nukentėjusiam prireikė medikų pagalbos. Išykis tiriamas.
Eismo išvykis. Liepos 31 d., apie 15 val. 15 min., kelio Antakalnis-Jiez-

nas-Alytaus-Merkinė 80 km, susidūrė automobilis „BMW“, vairuojamas vyro (g. 2000 m.) ir „Toyota Avensis“, vairuojamas vyro (g. 1996 m.), jam nustatyta 0,26 prom. alkoholio, ir automobilis „VW Passat“, vairuojamas vyro (g. 1966 m.). Medikų pagalbos prireikė automobilio „BMW“ keleivėms (g. 2000 m., g. 1998 m.) ir „VW Passat“ keleivei (g. 1967 m.). Po apžiūros moterys išleistos namo.
Parengta pagal Alytaus AVPK išvykių suvestines

Sklandytojų skrydžiai Kaune, Biržuose ir svetur...

Pociūnuose pasibaigus Europos ir Pasaulio sklandymo čempionatams, padangėje dažniau gali pamatyti parašiutų kupolus, nei skriekiantį sklandytuvą. Bet aviatoriai nesaudžia.

Aviacijos šventėje – LAK-mini skrydis

Liepos 23 d. Kauno Dariaus ir Girėno aerodrome vykusioje Aviacijos šventėje tarp tituluotų asų žiūrovų dėmesį kauštė ir UAB „Sportinė aviacija ir Ko“ pagamintas sklandytuvas LAK-17b mini fes (su elektros varikliu). Šios bendrovės direktoriaus Vytauto Mačiulio dešimties minucių parodomasis skrydis buvo palydėtas audringais plojimais.

Ramūnas Hermanas nuotrakta

Vytautas Mačiulis – ore su sklandytuvu LAK-17b mini fes.

Biržuose varžėsi aviacijos veteranai

Tą pačią dieną Biržų padangėje karaliavo aviacijos veteranai. Išsilgę skrydžių ir bendravimo iš įvairių Lietuvos kampelių sulėkė aviatoriai varžėsi dėl čempiono vardo. Susikovė 37 vyrai ir trys moterys, tarp pastarųjų – dvi sklandytojos iš Prienų: Janina Leonavičienė ir Ona Krygerytė. Beje, garbiausiam veteranui – vilniečiui Zigmui Polinauskui – rudenį sukaiks 97!

Sportininkai su saugos pilotais skraidė retro sklandytuvu K7, kurį keldavo iš vilktuvu „Herkules“. Paklus ir atskabinus reikėjo kuo tiksliau nusileisti prie pažymėtos linijos. Sėkmė lydėjo Panevėžio komandą, antra – Kauno, kurioje skraidė ir buvę Prienų sklandytuvų gamyklos lankūnai bandytojai Vytautas Šliumbas, Gintas Nekrašius, trečia – Akmenės. Asmeninėje įskaitoje nugalėjo panevėžietis Petras Povilonis.

Veteranai – starte.

Klubinės klasės varžybose pirmauja Gvidas Sabeckis

Aviacijos veteranams atsisveikinus su Biržais, čia kitą dieną prasidėjo Lietuvos klubinės sklandytuvų klasės čempionatas, kuriame susirungė 22 pilotai. Pirmą savaitę jau įvykdytos šešios užduotys, pirmauja prieniskis Gvidas Sabeckis. Nugalėtojas paaikšės rugpjūčio 6 d.

Lietuvos duetas – antras Pasaulio sklandymo čempionate

Liepos 24 d. Vengrijoje prasidėjo 37-asis Pasaulio 18 metrų, atvirois ir 20 metrų dviviečių sklandytuvų klasės čempionatas. Lietuvos garbę gina Joris Vainius, Viktoras Kukčikaitis (abu 18 m klasėje), dviviečiu sklandytuvu skraido Vladas Motūza su Igoriu Volkovu. Ipušėjus varžyboms po penkių pratimų tarp 42 pilotų Joris – 29-tas, Viktoras – 41, Vladas su Igoriu – antri. Pirmauja lenkų duetas, kuris mūsų pilotus lenkia tik 45 taškais. Čempionatas vyks iki rugpjūčio 5 d.

Pasaulio sklandymo čempionate – trys lietuviai

Praejuši šeštadienį Čekijos Respublikoje startavo 12-asis Pasaulio jaunimo (iki 25-erių metų amžiaus) sklandymo čempionatas, kuriame varžosi ir trys lietuvių. Po pirmo pratimo klubinėje sklandytuvų klasėje Šarūnas Stanevičius yra 41-as, Jokūbas Motūza – 45-tas. Standartinėje sklandytuvų klasėje Ignas Bitinaitis – trečias. Varžybos vyks iki rugpjūčio 13 d.

Gintas Zubė – pirmas

Šeštadienį Bosnijoje ir Hercegovinoje startavo savaitę vyksiančios SGP atrankinės sklandymo varžybos. Gintas Zubė, skraidantis 18 metrų klasės sklandytuvu, pirmame pratime – pirmas!

Onutė Valkauskienė

IVAIRŪS

Nebrangiai išnuomojamos arba parduodamos patalpos 600 kv.m Siaurajoje g., Prienuose. Yra apie 200 kv.m gilius rūsys. (Patalpas – naujos nebaigtos statybos).

Perkant galimas išsimokėjimo dalimis variantas. Tel. 8 627 51 671.

Lietuva ir jos kalba sujungė jaunimo lyderius iš lituanistinių mokyklų

Pakuonio pagrindinės mokyklos muziejuje.

(Atkelta iš 1 p.)

– I stovyklą susirinko 37 trylikos – devyniolikos metų jaunuolai iš penkių formalų ugdymo įstaigų Latvijoje, Lenkijoje ir Belgijoje. Ne tik lietuvių ar turintys lietuviškų šaknų, bet ir tie, kurie myli Lietuvą ir jos kalbą – pasakojo Latvijos lietuvių bendruomenės pirmiinkas, Rygos lietuvių vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas **Rolandas Žalnieriū**, kuris yra šio projekto ir stovyklos vadovas. Todėl, pasak jo, prasminga, kad jaunimas vykdys šventėjiškas, kultūrines ir projektines veiklas, gilins lietuvių kalbos įgūdžius, galės prisiliesti prie Lietuvos istorijos ir tradicijų autentiškame dvare, kuriamo tarpukariu lankesi Lietuvos Respublikos prezidentas Antanas Smetona su žmona, ministrų ir kiti visuomenės veikėjai.

– Kita vertus, šiemet Kaunas yra paskelbtas Europos kultūros sostine, todėl norėjome apsigventi netoliiese, stovyklautojams pristatyti apskrities miestus, kultūrą ir istoriją. Džiaugiamės, kad suradome šią vietą, dėkojame dvaro šeimininkams **Giedrei Ūselytei-Bagdonavičienei** ir jos vyru Erikui už tai, kad stovyklautojus priemė, suteikė patogias ir ištaigingas gyvenimo sąlygas, taip pat surengė teatralizuotą edukacinię programą apie dvarą, jį valdžiusių dvarininkus ir tarpukario Lietuvą, – šeimininkų rūpestingumu ir aplinka, tinkama poilsiu ir veikloms, pasidžiaugė R.Žalnieriū.

Jo teigimu, i ketvirtą kartą Lietuvoje surengtus jaunuų lyderių mokymus buvo pakviesti aktyvūs ir pažymėję jaunuolai iš Rygos lietuvių vidurinės mokyklos, Briuselio II Europos mokyklos, Seinų lietuvių „Ziburio“ mokyklos, Pusko Dariaus ir Girėno mokyklos bei Pusko Kovo 11-osios benderojo lavinimo licėjaus. Su jais aptarti būsimi projektais, kuriuos kartu vykdys lituanistinės mokyklos, buvo sukurtas virtualiam bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija skirtas tinklalapis. Ankstesnėse stovyklose yra daivyavę ir Vokietijoje veikiančios Vassario 16-osios gimnazijos atstovai bei Baltarusijoje gyvenantys lietuviukai, tačiau siemet jie negalėjo atvykti.

– Svarbu tai, kad projekto partnerė yra Pasaulio lietuvių bendruomenė, stovyklą pilnai remia Lietuvos Švietimo, mokslo ir sporto ministreriai. Ministerijos atstovės – Užsienio lietuvių skyriaus vyr. specialistės **Daiva Žemgulienė** ir **Rūta Ramanauskienė** – aplankė stovyklautojus, bendravo su jais, domėjos, kaip sekasi, o jaunimas viešnias nustebino išradingais teatro pasirodymais, – kalbėjo Rolandas.

Jis pristatė ir kitus vadovus, su jaunimu dirbančius stovykloje. Tai, pasak jo, jauni, kūrybingi, energingi žmonės – Lietuvos nacionalinio kultūros centro Pasaulio lietuvių bendruomenės specialistės **Jurga Gailiūtė** ir Rygos Technikos universiteto studentas **Rytis Chodovičius**.

Jurgos, kuri stovykloje buvo atsakinga už kultūrinę programą, kviečiuo Daukšiagirės dvare lankesi folkloro kolektivo „Nalšia“ nariai,

Dalė Lazauskienė

Gyvenimas

SIŪLO DARBA

Birštono savivaldybės augalininkystės ūkyje reikalingas traktoriu ninkas. Tel. 8 658 07 728.

Įmonei Birštone reikalingas ūkio dalies vadovas.
Gyvenimo aprašymą siusti el.p. d.jonaitis@bmv.lt

BALDŲ GAMYBOS ĮMONĖ KAUNE "FPI BALTIC" PLECIASI IR PRIE KOMANDOS SIŪLO PRISIJUNGTI:

- **Baldų surinkėjus**
  - **CNC staklių operatorius**
  - **Paruošėjus dažykloje**
  - **Gamybos darbuotojus**
  - **Konstruktoriaus - bražytojus**
- ATLYGINIMAS PRIKLAUSO NUO SUKAUPTOS DARBO PATIRTIES IR YRA APTARIAMAS POKALBIO METU**
personalas@fpifurniture.eu +370 687 21336

Nekilnojamasis turtas

Pirkšiu garažą arba nedidelę sandėliavimo patalpą Birštone. Tel. 8 616 98 015.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Parduokite mišką

(iki 20 000 € už hektarą). **BRANGIAI**

Gaukite įvertinimą nemokamai.
8 659 99 929

UM
UTENOS MĒSA
BRANGIAI PERKA GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

PARDUODAMA

Kietas kuras

Parduoda **MALKAS**, supjautas kala-dėlėmis, rastukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku.

Tel. 8 672 51 171.

Įvairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai „Snaige“. **Vasaros nuolaidos ir garantija 5 metai.** Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Naminiai sviestiniai šakočiai, grybukai ir ju asorti Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159.

Lauros kepyklele. (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

Parduoda javų kombainą „Droninburg 1650“ dalimis, traktoriu MTZ 50, grūdų sėjamają SZ 3,6. Tel. 8 630 93 471.

PASLAUGOS

Pilnas pamatu įrengimas (nustumydmas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpilymas). Tel. 8 620 85350.

Betonavimo ir mūrinimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 8 600 96 399.

Tvarkome apleistus sklypus, pjau-name, genime medžius. Pjauname veja, žolę sodo traktoriukais, trimetrais. Atliekame kitus aplinkos tvar-kymo darbus. Tel. 8 670 18 048.

SIENŲ ŠILTINGIMAS
1 m² kaina nuo 1,40 Eur
užpildant oro tarpus Tel. 8 675 7 73 23

SIENŲ ŠILTINGIMAS
i oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Delfi TV programa

2022.08.04-2022.08.07

KETVIRTADIENIS

06:00 Tiesiogiai Ukrainos žinios „UKRAINA 24“

08:00 Orijaus kelionių archyvai

08:30 Orijaus kelionių archyvai

09:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles

09:30 Egzotiniai keliai

10:00 Kaip pas žmones

11:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos K. Ci-parytė ir D. Vaitkutė-Siaulienė

11:55 Kenoloto

12:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles

12:30 Egzotiniai keliai

13:00 Kasdienybės herojai.

14:00 Receptų receptai

14:30 Orijaus kelionės

15:00 Delfi diena. Svarbiausių išvykių apžvalga

16:30 Delfi.RU. Naujienos rusų kalba

17:00 Iš esmės su A. Peredniu

17:55 Kenoloto

18:00 Alfas vienas namuose

19:00 Orijaus kelionių archyvai

19:30 Orijaus kelionių archyvai

20:00 Kasdienybės herojai.

20:30 Sporto baras. Vedėjas Jonas Nainys

21:00 Alfo didysis šou. Vedėjas Alfas Ivanauskas

21:30 Egzotiniai keliai

22:00 Kasdienybės herojai.

22:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

23:00 Egzotiniai keliai

23:30 Egzotiniai keliai

24:00 Egzotiniai keliai

24:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

25:00 Egzotiniai keliai

25:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

26:00 Egzotiniai keliai

26:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

27:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

27:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

28:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

28:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

29:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

29:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

30:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

30:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

31:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

31:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

32:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

32:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

33:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

33:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

34:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

34:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

35:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

35:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

36:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

36:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

37:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

37:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

38:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

38:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

39:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

39:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

40:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

40:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

41:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

41:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

42:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

42:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

43:00 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

43:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis

Kultūra mumyse ir šalia mūsų

Buvusio karininko kolekcijoje – netradiciniai mažieji meno kūriniai

Buvęs karininkas Gintautas DEKSНЫ šiandien prisistato mokytoju bei mentoriumi, tačiau, be pagrindinio ir, kaip pats teigia, labai mylimo darbo, ne ką mažiau savo laiko jis skiria dar vienam pomėgiui – knygų skirtukų rinkimui. Dabar šis netradicinis vyro hobis yra viršes gausia kolekcija, kurios dalelę G. Deksnys atsivež ir į kelionę po Veiverių kraštą.

Pats Gintautas knygos žymeklių vadina mažuoju meno kūriniu, mėgėdžiojančiu pasaulį. Anot kolekcininko, knygų skirtuko paskirtis yra išskirtinė, mat kiekvienas žymeklis yra ir duomenų biblioteka, vieta jūsų istorijai, dialogas su kultūromis, santykis su laiko ženklais, pasirinktos gyvensenos simbolika, knygos aksesuaras, tvarios dovanos modelis, populiar reklamos, viešumo, propagandos priemonė, informacinių svarbos veidas, ištikimas kompanijos, socialinės projekcijos miniatiūra, utilitarinė priemonė, ir dar daug kitų dalykų...

Paklaustas, kaip gime idėja rinkti kiek neįprastą kolekciją, G. Deksnys prisipažista, jog kolekcija gime labai paprastai – iš meilės knygoms. Skaitytis mėgstantis ir bibliotekininkyste besidomintis vyras skirtukus renka jau daugiau nei du dešimtmecius, tad, pamatės kiek daug jų pririnko, nusprendė visą savo „turtą“ susisteminti.

Šiuo metu Gintauto knygų žymeklių rinkinį sudaro beveik 800 skirtukų iš įvairių medžiagų: popieriaus, metalo, medžio, odos ir kt. Pati kolekcija suskirstyta į aštuonias pagrindines temas: „Skaitymas, rašymas, hobi“, „Valstybės ir miestai“, „Bažnyčios pasaulis kaip kultūrų dialogas“, „Renginių planavimas ir organizavimas“, „Knygų pasaulis“, „Sveikatos kodas“, „Lietuvos bibliotekos“ bei „Gyvoji Lietuvos istorija“. Liepos mėnesį kolekcininkas prisijungė prie Tarptautinės knygų skirtukų bičiulių draugijos, todėl savo kolekciją jis po truputį perkelia į skaitmeninę erdvę.

Visuomet domėjausi ir vis dar domiuosi įvaizdžio formavimo galimybėmis ir jų galia. Kaip bebūtų keista, piliečiai tikisi naujos patirties net ir tada, kai jų sąmonėje instituciniai ženklai, logotipai, vėliavos, priesaikos, dedikacijos ar šukių atspindi tam tikrą institucijos gyvenimo stiliumi, viltis ir svajones. Tam pa-

Knygų skirtukų kolekcijos savininkas Gintautas Deksnys kartu su bibliotekininkė Oksana Venckūnienė.

sitarnavo įvaizdžio apibréžtis, institucijos, organizacijos ar asmens natūrinei vizualinei padėčiai atstovauti. Apie tai (ir ne tik) ši knygų žymeklių kolekcija – taip savo kolekciją tarpautinėje erdvėje pristato G. Deksnys.

Neeilinės kolekcijos savininkas

prisipažista, jog prie jo hobio prisideda visi draugai, pažiūstami ir artimieji, mat vienam surinkti beveik tūkstantį knygų žymeklių tikriausiai būtų neįmanoma...

Žinoma, prisipirkti skirtukų galima daugybė, tačiau Gintauto kolekcijoje kiekvienas daiktas yra uni-

kalus, nes turi savo istoriją. Tikriausiai nereikia nė klausti, kokį siuvenyrą prisiminimui Gintautas perka užsienyje ir kas jam yra geriausia dovana...

Beje, G. Deksnio knygų skirtukų kolekcija išskiria dar ir tuo, jog ji nedulka lentynoje – visi eksponatai gali būti liečiami ir naudojami pagal paskirtį...

Rimantė Jančauskaitė

Drabužius drobėmis pavertusi menininkė Austė: kurti įkvepia pats gyvenimas

(Atkelta iš 6 p.)

tai mėgstu nuo savęs pridėti kokią, ypatingą detalę, pavyzdžiu, paskutiniame savo darbe sugalvojau vidinėje švarkelio kišenėje parašyti citatą iš mylimos draugo knygos. Šiaip, nors dažniausiai po darbais pasirašau, vis dar kartais nežinau, ar pasirašyti savo vardu, ar brendo, jeigu galima jį taip vadinti.

– Kas Tave įkvepia kurti?

– Mane įkvepia daugelis dalykų, bet labiausiai muzika, kiti menininkai, galima sakyti, kad tiesiog – gyvenimas. Aišku, labai dažnai ištinka tos kūrybinės menininko krizės, ypač, kai gyvenime esi ir taip užimtas. Ne seniai baigiau mokyklą, tai pusę metų tikriausiai nieko nebuvalau piešusi. Kartais tikrai trūksta noro ir motyvacijos kurti.

– Kurie menininkai tave inspiroja?

– Nors yra labai daug skirtingų, kurie savaip žavi, daug domėjausi Žano Mišelio Baskija istorija, jo darbai tikrai labai daug ką savyje slepia. Taip pat žaviuosiai menininkai Baya iš Alžyro, kurios kūrybą galima prilyginti Pablui Picasui. Ji su savo darbais net pasipriešino religijai ir tapė portretus, kas islame yra draudžiamas. Mane įkvepia ir lietuvių menininkai – tapytojas Antanas Obarskas, Santa Jukna, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.

– Minėjai, kad Tave įkvepia muzika. Kokios dainos labiausiai mėgsti klausytis tapant?

– Daugelį metų mylimos dainos – Kokoroko – Abusey Junction.

– Kaip ir žymus olandų tapytojas postimpresionistas Vincentas van Gogas, Austė labiausiai mėgsta tapyti geltonos spalvos dažais, o kūrybiškiausiu paros metu jaunoji kūrėja vadina vakarą.

– Kiek ilgiausiai esi dirbusi prie vieno užsakymo?

– Net laikmatį buvau įjungusi

(šypsosi). Reikėjo nutaptyti atlikėjo Tyler, the creator albumo „Flower boy“ viršelį su daug visokių smulkų detalių, sluoksniių, kad būtų išgaudas Saulėlydžio efektas. Turbūt tai buvo pats sunkiausias užsakymas, užtrukęs realizuoti per 50 valandų tai tikrai.

– Sis užsakymas pareikalavo daugiau nei dviejų parų tavo gyvenimo, ar sunku įkainoti savo darbus?

– Taip jau yra su menininkais, kad jie savo darbuose mato visus trūkumus, o kiti gali žiūrėti ir nieko blago juose nematyti. Kai pats žvelgi ir matai, kiek dar galima buvo pridėti, labai lengva nuvertinti savo darbą. Man įkainoti savo darbus ir imti iš žmonių pinigus kažkodėl sunku. Bet pagalvojus, kiek valandų darbo ir priemonių iš tų kūrinjų įdėta, kartais gaunasi, kad per valandą uždirbi visiškus centus, tačiau man ši veikla vis tiek patinka.

– Ar laikai save perfekcioniste?

– Taip, bet mokausis tokia nebūtī. Visada su mama pasikonsultuoju, kai darbas atrodo baigtas, jis vis tiek geriau nei aš mato, ar reikia kažką tobulinti.

Austė pasakoja, kad labiausiai išsiminės užsakymas net nebuvo tapytas ant drabužio. Draugui įsleidus garso takeli, jaunoji kūrėja viršeli jam sukūrė skaitmeniniu būdu.

– Per išplėstinius užsiėmimus Meno mokykloje mokiausis dirbtis su „Photoshop“ ir „CorelDRAW“ grafinio dizaino programomis. Nors šis užsakymas buvo nesusijęs su tapyba,

man labiausiai patiko jį kurti, o ir klientas darbu buvo labai patenkintas.

– Kaip dar mėgsti leisti laisvalaiki?

– Daugiau nei devynerius metus lankau lauko teniso treniruotes, tai labai svarbus mano hobis, geras sportas ir šiaip atspalaidavimo būdas. Labai smagu, kad atradau tokį sportą, kuris lavina ir kūną, ir protą. Apskritai mėgsti aktyviai leisti laisvalaiki, važinėtis riedučiais, pasibūtū su draugais gamtoje. Dar per pastaruosius metus, kai pakeičiau lietuvių kalbos mokytojų, labai išsaugo meilė knygoms, kurios, tikiuosi, neprarasiu.

– Kokią „Paintfit“ ateities viziją tur? Ar planuoji plėtoti savo prekių ženkla?

– Man kaip tik teta, kuri su šeima gyvena Australijoje, parašė, jog nepamirščiau į lagaminą įsidėti dažų. Siaip ateityje norėčiau šį projektą plėsti, nes dabar jis labai padrikas ir iš jų nėra įdėta daug darbo. Kadangi žinojau, kad metams paliksiu Lietuvą, neturėjau didelio noro įdėti pastangų į šios veiklos plėtrą, bet ateityje, turėdama galimybę, labai norēčiau kurti toliau.

Miglė Kalinauskaitė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

remia rubrikas
„Jaunimo
skveras“
ir „Tai, kas
išsaugina...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais –
1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ